

RAPORTUL

auditului conformității acordării compensațiilor și ajutorului umanitar agricultorilor afectați de calamitățile naturale asupra recoltei anului 2020

Temeiul efectuării , scopul auditului și obiectivele specifice

✓ *Misiunea de audit a fost realizată în temeiul:*

- Art.31 și art.32 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova
- Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2022

✓ *Scopul misiunii auditului:*

- determinarea faptului dacă acordarea compensațiilor și ajutorului umanitar agricultorilor afectați de calamitățile naturale asupra recoltei anului 2020 a fost realizată conform reglementărilor aprobate.

✓ *Obiectivele specifice de audit:*

1. Factorii de decizie au asigurat recepționarea dosarelor complete și conforme?
2. Este sprijinul acordat producătorilor agricoli bine conceput și bine gestionat?

Bugetul și sursele de finanțare

Bugetul de Stat al RM
HG 582/2020

324 mil lei (70%)

Federația Rusă
HG 846/2020

59,7 mil lei (12,9%)

România
HG 27/2021

79,1 mil lei (17,1%)
6000 tone motorina

Compensații și ajutor umanitar - 462,8 mil lei

Responsabilitățile actorilor implicați

- 1. Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare** *prin intermediul AIPA, repartizează compensațiile și ajutorul financiar, iar în cazul ajutorului umanitar – stabilirea listei potențialilor beneficiari și cuantumului de motorină corespunzător nivelului de afectare de secetă;*
- 2. Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură** *responsabilă de recepționarea și validarea dosarelor conform criteriilor de eligibilitate aprobate, inclusiv autorizarea plăților către producătorii agricoli*
- 3. Ministerul Finanțelor**, *a asigurat alocarea mijloacelor financiare în vederea realizării sarcinilor delegate;*
- 4. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale**, *precum și Comisia interdepartamentală pentru ajutoarele umanitare, responsabilă de aprobarea deciziei de repartizare corespunzătoare a ajutorului umanitar;*
- 5. Agenția Rezerve Materiale** *a asigurat implementarea procesului de recepționare, depozitare și repartizare produsului energetic – motorină, acordat în calitate de ajutor umanitar*

Deficiențe și neconformități identificate în procesul de gestiune

Indicatori	HG nr.582/2020	HG nr.846/2020	HG nr.27/2021	Total
În actul de constatare a pagubelor cauzate:				
- lipsește data de coordonare a acestuia	10	46	16	72
- lipsește data aprobării	12	43	4	59
- este corectat neconform	4	1	0	5
a fost întocmit actul de constatare a pagubelor cauzate în formă liberă/neagreată	3	2	0	5
Pe documentele anexate la dosarul solicitantului lipsește mențiunea "corespunde originalului"	5	15	2	22
Lipsește la dosar borderoul de verificare a eligibilității sau este întocmit parțial	9	0	0	9
Nu sunt indicate funcțiile membrilor de comisie	0	4	3	7
Total	43	111	25	179

- ✓ Un beneficiar a fost somat să restituie compensația autorizată și achitată neregulamentar în sumă de **91,2 mii lei**.

Abordării neuniforme privind începutul curgerii termenelor de depunere a cererilor

Hotărârile de Guvern prin care au fost acordate compensații/ ajutor umanitar		Publicat în MO	Termen limită de depunere	Primele dosare recepționate	Ultimele dosare recepționate	Perioada de depunere, zile conform HG	Perioada în care au fost recepționate, zile	Nr. dosare recepționate
HG 582/2020	Raportului totalizator	07.08.20	18.09.20	11.08.20	18.09.20	42	38	1625
	Raportului totalizator suplimentar	30.10.20	16.11.20	10.11.20	16.11.20	17	6	180
HG 846/2020	Pct.8 din HG	02.12.20	08.12.20	02.12.20	08.12.20	7	7	3230
	Cod Civil		09.12.20				6	
HG 27/2021	Pct.4 din HG	16.03.21	05.04.21	16.03.21	06.04.21	21	22	3501
	Cod Civil		06.04.21				21	

Imperfecțiunea cadrului regulator în domeniu

AIPA a fost lipsită de instrumente funcționale privind validarea terenurilor indicate de către solicitanți ce au fost afectate de secetă:

➤ Modificările operate în cadrul regulator pe parcursul implementării HG, nu au permis identificarea proprietarului sau a gestionatului terenului agricol, pentru a exclude riscul de acordare dublă a compensațiilor atât proprietarilor cât și gestionarilor

Întocmirea Actului de constatare a pagubelor s-a efectuat în Lipa unui act normativ aprobat în modul stabilit:

➤ Ca bază fiind luat Îndrumarul metodologic cu privire la evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a calamităților naturale

Erorile admise în validarea datelor în dosarele depuse

N /o	Nr. dosarului	Suprafața terenului ha				Mărimea compensației, lei			
		prelucrat	afectat de seceta	Luat în calcul de AIPA	Devieri	Cuantumul per ha	Calculată de audit mii lei	Transferată de AIPA, mii lei	Devieri
1	SF/2009CS1072	202	141	202	61	1530	215,7	309,0	+93,3
2	SF/2011NS1800	20	20	20	0	1500	30,0	30,6	+0,6
3	SF/2008BS0440	107	107	107	0	2100/ 1620	224,7	173,3	-51,4

- Omiterea a 2 dosare eligibile a condiționat depășirea limitei de alocații prevăzute pentru acordarea ajutorului financiar primit de la Federația Rusă cu 24,7 mii lei
- Nu au fost întreprinse măsuri viabile pentru achitarea obligațiilor în sumă de 69,9 mii lei, față de 26 de producători agricoli eligibili

Deficiențe în distribuirea motorinei

- Repartizarea neconformă a motorinei a condiționat recepționarea de către unii producători agricoli de la 3,5 litri până la 454 litre mai mult față de cât a fost calculat.
- Au rămas nevalorificate 2,573 tone de motorină, care nu poate fi redistribuită, din cauza unui vid în cadrul regulator

Încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese

Conform informațiilor prezentate de ANI, se denotă următoarele:

- ❖ 2 decizii privind conflictul de interese consumat sunt definitive (7 dosare/4,0 mil. lei)
- ❖ 1 decizie - declarată lipsa conflictului de interese (3 dosare/2,56 mil. lei)
- ❖ 1 decizie – atacată cu recurs în CSJ (4 dosare/2,0 mil. lei).

Abordări neuniforme vizavi de încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese în cazuri similare, când primarii localităților aprobă Acrele de constatare a despăgubirilor pentru producătorii agricoli unde dețin integral sau parțial cote de participare, iar administratorii acestor SRL sunt rudele de gr. I și II. În consecință unul din producători agricoli urmează să restituie la BS sumele acordate, iar altul nu.

44 dosare - cu suspiciuni privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, mărimea ajutoarelor financiare/umanitare acordate constituind **5,1 mil lei.**

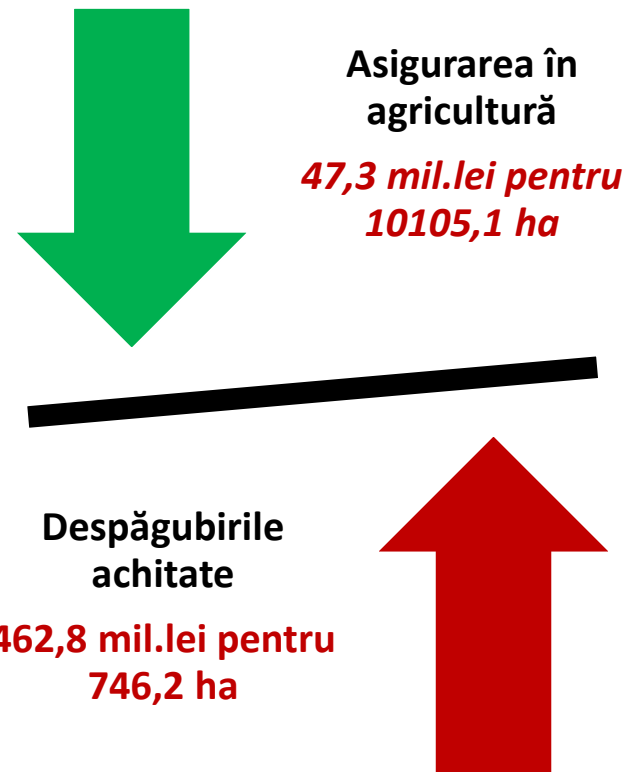
Ambiguitatea prevederilor cadrului normativ vizavi de declararea fenomenului natural „seceta”

Imperfecțiunea, ambiguitatea și necorelarea între mai multe acte normative privitor la declararea fenomenului natural „secetă”, urmând a fi întreprinse măsuri pentru armonizarea prevederilor între acestea, și elaborarea unor indicatori și praguri, pentru a putea determina tipul de secetă și nivelul ei.

Informație privind asigurarea culturilor agricole 2019-2021, total mii lei

Nr. d/o	Indicatorii	2019	2020	2021	total	devieri		
						2020/2019	2021/2020	2021/2019
1	Suprafața asigurată, ha	1.974,80	1.556,20	6.574,10	10.105,10	-418,60	5.017,90	4.599,30
2	Suma asigurată	65.537,86	103.412,70	388.315,45	557.266,00	37.874,83	284.902,75	322.777,58
3	Prima brută subscrisă, total	4.726,20	8.439,77	34.564,96	47.730,93	3.713,57	26.125,20	29.838,77
4	Inclusiv:							
5	De Producătorul agricol	2.387,73	4.266,74	10.470,32	17.124,78	1.879,01	6.203,59	8.082,60
6	Din mijloacele BS	2.338,47	4.173,03	24.094,64	30.606,14	1.834,56	19.921,61	21.756,17
7	Despăgubiri de asigurare achitate, suma	2.296,50	4.373,66	11.884,16	18.554,32	2.077,16	7.510,51	9.587,66
8	Despăgubiri de asigurare achitate, ha	112,9	292,869	318,87	724,64	179,97	26,00	205,97

Concluzie generală

Termenul restrâns alocat pentru implementarea hotărârilor de guvern prin care a fost stabilit modul de acordare a compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020 a dus la multiple deficiențe și erori, care au contribuit la depășirea limitei de alocații prevăzute pentru acordarea ajutorului financiar primit de la Federația rusă, efectuarea supraplăților către unii producători agricoli, și achitarea în cantumuri diminuate a compensațiilor pentru alți producători agricoli, iar lipsa unor instrumente viabile privind verificarea corectitudinii datelor din actele anexate la dosarele solicitanților, duce la includerea în acestea a datelor neveridice și nejustificate documentar.

Urmează a fi întreprinse măsuri urgente de revizuire, ajustare și aprobare în modul stabilit a Îndrumarul metodologic cu privire la evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a calamităților naturale, pentru a exclude pe viitor aplicarea abordărilor neuniforme la întocmire a Actului de constatare a pagubelor.

Inclusiv, sunt necesare măsuri de rigoare pentru recuperarea la buget a mijloacelor financiare acordate neregulamentar și suplimentar.

De asemenea cadrul regulator aferent calamităților naturale necesită a fi revizuit, iar unele acte normative și legislative armonizate între ele.

